Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

# BIULETYN KOWIEŃSKI

## WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 10 czerwca 1933 r.- 874.

## Treść numeru:



x
x x

## I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o s p r z e c z n o ś c i p a k t u c z t e r e c h z i n t e r e s a m i L i t w y ."Lietuvos Żinios" Nr.126 z 6.VI.1933 r., komentując toczące się obecnie rokowania w sprawie zawarcia paktu czterech mocarstw piszą /Streszczenie/:

Projekt Mussoloniego spotkał się z potępieniem parlamentu angielskiego ze sprzeciwem Małej Ententy, Polski i szeregu innych państw, gdyż dąży on do zastąpienia Ligi Narodów, gdzie wszystkim państwom bez względu na ich wielkość przysługuje równe prawo głosu. - przez Dyrektorjum czterech wielkich mocarstw, które narzucałyby swą wolę mniejszym państwom. Projekt paktu, mówiący o rewizji traktatów pokojowych i o prawach Niemiec do zbrojenia się jest stanowczo sprzeczny z interesami małych państw.

Gdy wobec sprzeciwu Francji i Małej Ententy ograniczono możliwości rewizji traktatów do zakresu z tem, że nic w tej sprawie nie będzie mogło być uchwalone bez zgody państw zainteresowanych - państwa imperjalistyczne, a więc Włochy i Rzesza Niemiecka oparły się tej poprawce i zawarcie paktu zostało odroczone. Włochy domagają się rewizji traktatów, Niemcy zaś przyznania im prawa do zbrojeń.

Stosunek Litwy do projektu paktu czterech winien być negatywny, podobnie, jak innych małych państw, projekt ten bowiem zagraża dyktaturą mocarstw w Europie. Jażeli twórcom projektu chodzi istotnie o przyśpieszenie rozbrojenia - winni oni raczej udzielić Lidze Narodów siły przeciwdziałania przemocy, nie zaś mówić o rewizji granic i zbrojeniu Rzeszy.

Pakt jest dla Litwy niemożliwy do przyjęcia nawet w tym wypadku, gdyby ograniczył się do spraw bezpośrednio dotyczących sygnatarjuszy, rozwiąże on bowiem ręce imperjalistycznym Niemcom i umożliwi im zbrojenia - zapowiedź nowej wojny. Litwa zaś jest najwięcej narażona na to niebezpieczeństwo, ona też winna najusilniej przeciwstawić się projektowi paktu.

Pismo wyraża wreszcie ubolewanie, że wciąż jeszcze niema związku państw bałtyckich, który mógłby wraz z Małą Ententą wypowiedzieć swe ważkie zdanie przeciw niebezpiecznym zamiarom wielkich mocarstw.

### K r o n i k a .

Z m n i e j s z e n i e k o n t y n g e n t u a n g i e l s k i e g o n a b e k o n y ."Echo" Nr.153 /VI.1933/: Z początkiem r.b. rząd angielski ponownie zmniejszył kontyngent na bekony importowane do Anglji. Zniżka kontyngentów wynosi ok.2 i pół procent. Zmniejszenie kontygentów dotyczy wszystkich państw, a w tej liczbie i Litwy.-

W i z y t a d z i e n n i k a r z a s z w e d z k i e g o ."Liet. Żinios" Nr.127 /VI.1933/:Znany publicysta szwedzki naczelny redaktor pisma "Skandingen" p.C.Sandy Karlbrink przybędzie wkrótce na Litwę, gdzie zwiedzi Kowno, Kłajpedę i in. miasta litewskie. Pozatem dziennikarz szwedzki zamierza zwiedzić także Wilno.

## III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ZYCIE SPOŁECZNE.

### K r o n i k a .

"L i e t u v o s A i d a s" o s o c j a l d e m o k r a t a c h l i t e w s k i c h ."Lietuvos Aidas" Nr.126 /VI.1933/:Prasa zamieściła wiadomość, iż socjaldemokraci litewscy zamierzają wysłać delegata na mającą się w lipcu odbyć w Paryżu międzynarodową konferencję socjalistów. Wiadomość ta daje możność naświetlenia dążeń i ideologji partji socjaldemokratycznej. O ile chodzi o socjaldemokratów litewskich, to zdaniem "Liet.Aidasa" nie potrafili oni dotąd nawet uregulować kwestji robotniczej i nie wnieśli nic pozytywnego w życie Państwa. Jedynym dorobkiem socjaldemokratów litewskich jest przyczynienie się do rozłamu w społeczeństwie litewskiem, zaostrzenie stosunków pomiędzy robotnikami i pracodawcami oraz cały szereg wydawnictw rewolucyjnych, a przecież partja socjaldemokratyczna mogła cośkolwiek uczynić dla Państwa. W r.1920 w Sejmie Ustawodawczym posiadała ona 12 posłów, w pierwszym sejmie w r.1922 - 10, w durgim sejmie 8 i w trzecim 15 posłów. Jednak działalność swą socjaldemokraci litewscy ograniczy-

li do popularyzowania wśród robotników idei marksowskiej. Obecnie socjaldemokraci prowadzą taką samą działalność. Na łamach "Socjaldemokratasa" obok artykułów marksistowskich o charakterze międzynarodowym spotyka się drobne wiadomości z kraju, podburzające jedną warstwę społeczeństwa przeciwko drugiej i występujące przeciwko rządowi. Uogólniając o litewskiej partji socjaldemokratycznej można powiedzieć:

1/ Litewska partja socjaldemokratyczna, która powstała z rosyjskiej partjii socjalistycznej dotąd nie zdołała zrozumieć sytuacji kraju i potrzeb robotników;

2/ Cały czas zakłócała ona stosunki społeczne, zaostrzając wzajemną walkę klas;

3/ Nie zdołała ona rozstrzygnąć kwestji robotniczej w Litwie i znaleźć konkretnych sposobów dla ulepszenia sytuacji robotników;

4/ Wnosiła ona i wnosi do kraju obce prądy socjalistyczne i wzmacnia pokrewne partje zakonspirowane;

5/ Przeszkadza innym w skutecznem załatwieniu kwestji pracy w Litwie.

Wszystko to pozwala uważać litewską partję socjaldemokratyczną za organizację antysocjalną. To też ma się wrażenie, iż zamierzony przez socjaldemokratów litewskich projekt szukania pomocy zagranicą jest próżnym wysiłkiem.-

U s t a w a  o  o b c o k r a j o w c a c h .Prasa litewska /z 7.VI.1933/:Projekt ustawy o zezwoleniach obcokrajowcom na pracę został ostatnio znacznie rozszerzony i obejmuje o wiele więcej spraw niż uprzednio. Zgodnie z uchwałą Gabinetu Ministrów wspomniana ustawa będzie nosiła nazwę:"Ustawa o prawach obcokrajowców". Obejmie ona wszystko, co dotyczy pobytu obcokrajowców w Litwie i wszelkich ich spraw. Gabinet Ministrów rozpatruje projekt pomienionej ustawy łącznie z budżetem i po opublikowaniu budżetu nastąpi ogłoszenie ustawy. Przez ograniczenie pracy obcokrajowców w Litwie otworzy ustawa nowe możliwości dla obywateli litewskich w znalezieniu zatrudnienia,zwłaszcza w Kraju Kłajpedzkim.

Nadto ustawie o prawach obcokrajowców nadawane jest znaczenie handlowo-polityczne. Jak wiadomo, trudności w rokowaniach litewsko-niemieckich powstają skutkiem tego, że Niemcy są mniej zainteresowane w rynku litewskim niż Litwa w niemieckim. Trzeba więc, aby Niemcy uświadomiły sobie, że w Litwie mieszka od 5 - 4 tys.obywateli niemieckich, którzy zarabiają rocznie ok.12 milj.litów.-

D o k o ł a  n o w e j  u s t a w y  o  n a j m i e  i  z w a l n i a n i u  r o b o t n i k ó w .Prasa kowieńska /z 7.VI.1933/:W związku z opracowaniem projektów nowej ustawy o najmie i zwalnianiu robotników w fabrykach i warsztatach, odwiedziła M-stwo Spr.Wewn. delegacja pracodawców. Delegaci interesowali się sposobem załatwienia przez ustawę kwestji kompensacji. Delegatów zapewniono, że życzenia ich zostaną wzięte pod uwagę.Nowa ustawa ma ustalić, że kompensacja należy się robotnikom jedynie, gdy pracodawca wymawia im zatrudnienie.

W wypadku zaś, gdy z powodu objektywnych warunków pracodawca zmuszony jest do redukcji dni pracy, nie ma on obowiązku wypłacania robotnikom kompensacji. Natomiast redukcja dni pracy może być dokonana jedynie za zgodą Inspekcji Pracy.

D o k o ł a  z m i a n  w  u s t a w i e  o  K a s a c h  C h o r y c h .Prasa kowieńska /z 7.VI.1933/:M-stwo Spraw Wewn. zakończyło opracowanie projektu zmian w ustawie o Kasach Chorych i w tych dniach przesłało Gabinetowi Ministrów projekt tych zmian. Gabinet Ministrów ma wprowadzić poczynione w ustawie zmiany w trybie przyśpieszonym. Jak słychać, w sierpniu odbędą się wybory organów administracyjnych Kas Chorych.-

Z w a l n i a n i e  e m e r y t ó w  z e  s ł u ż b y  p a ń s t w o w e j ."Liet.Žinios" Nr.127 /VI.1933/:Na mocy rozporządzenia Gabinetu Ministrów wszyscy urzędnicy państwowi, którzy już wysłużyli emeryturę zostaną zwolnieni z posad.

W związku z tem naczelny inspektor Pracy i Opieki Społecznej p.Szostakas usunie się ze stanowiska.-